

Kruip in de huid van een archivaris

Welkom in de tentoonstelling *(On)belicht* en in Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis! We stellen onszelf graag even voor.

Wij bewaren het erfgoed van sociale bewegingen: van groepen, organisaties en mensen die zich tegen onrecht verzetten en strijden voor meer gelijkwaardigheid, solidariteit en duurzaamheid. Denk bijvoorbeeld aan het archief van Amnesty International, Natuurpunt of Sensoa.

We zijn geen museum of bibliotheek, maar een archiefbewaarplaats. Een archief kan zowel documenten (brieven, dagboeken, verslagen ...) als objecten bevatten die afkomstig zijn van een persoon, organisatie, bedrijf, overheid ...

Als archiefbewaarplaats zorgen wij er in de eerste plaats voor dat al die archieven in zo goed mogelijke omstandigheden worden bewaard. Daar kruipt wel wat werk in, want heel veel hangt af van het archiefstuk. Een dagboek wordt niet op dezelfde manier bewaard als een foto.

Ook zorgen wij ervoor dat via een catalogus de archiefstukken ter beschikking worden gesteld voor iedereen die geïnteresseerd is. Onderzoekers kunnen die dan komen inkijken in onze leeszaal. Op dat moment zijn het niet meer gewoon archiefstukken, maar ook historische bronnen.

Ook glasplaten zitten in onze collectie, ze maken deel uit van een archief, maar op zichzelf zijn het ook boeiende objecten en historische bronnen.

(ON)BELICHT

Glasplaten in de
collectie van Amsab-ISG

Elke dag gaan de archivariissen in Amsab-ISG met de vele archieven die we bewaren aan de slag. Ontdek wat de taken van een archivaris zijn en ga op zoek naar de antwoorden op de vragen in de tentoonstelling.

Een beschrijving van het archiefstuk is nodig voor de registratie en de vindbaarheid. Het archiefstuk krijgt een inhoudelijk beschrijving: wie, wat, waar, wanneer?

Maar ook materiaaltechnische gegevens: welke soort bron (brief, foto, schilderij, dagboek...), materiaal, afmetingen...

Hoe heet dat proces van gegevens toekennen?
[metadateren]

Door de inhoudelijke en materiaaltechnische beschrijving te geven, is het stuk niet alleen geregistreerd en terug te vinden, maar kan het ook in de catalogus worden opgenomen. Dat is altijd het uiteindelijke doel.

We bewaren dus niet alleen, maar doen ook aan... (duidt het juiste aan)

ontwaren
ontsluiten
ontheven

Een heel belangrijk onderdeel van goede bewaring is de verpakking van de archiefstukken.

De correcte verpakking voorkomt voor een stuk schade en aantasting.

Welke verpakking is het meest geschikt?
[zuurvrije dozen]

Glasplaten zijn maar één van de vele bijzondere objecten die door de handen van archivariissen gaan.

Welke objecten zijn er zo nog te vinden in de collectie van Amsab-ISG?
[stickers, badges...]

En, zin om eens in de huid van een archivaris te kruipen? Vandaag mogen jullie aan een van de glasplaten een inhoudelijke beschrijving toekennen. Om dat te kunnen doen moeten jullie wel op onderzoek uitgaan en een aantal stappen doorlopen. Kies een glasplaat uit de tentoonstelling en ga aan de slag!

[antwoorden afhankelijk van gekozen foto]

Stap 1. Wat zien jullie allemaal op de foto? Personen, plaats, activiteit, objecten, andere details? (probeer in deze stap nog **geen info te lezen**)

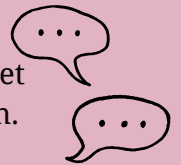
Stap 2. Stel nu een eerste inhoudelijke beschrijving op volgens deze formule:
Foto van [inhoudelijke beschrijving], datering.

Stap 3. Ga nu op zoek naar meer informatie over de foto in de tentoonstelling.

Stap 4. Maak opnieuw een beschrijving zoals in stap 2.

Stap 5. Zijn er grote verschillen tussen jullie eerste en tweede beschrijving?

In een archief is het ook belangrijk om met onderzoekers die geïnteresseerd zijn in de archieven in gesprek te gaan. Er komt een onderzoeker langs in de leeszaal om het met jullie over de collectie glasplaten van de kranten en die van Lateur te hebben. Jullie overlopen samen met de onderzoeker het schema op de laatste pagina en beantwoorden de vragen.

Afsluitende bedenkingen

- Stel, jullie krijgen de kans om over 100 jaar een tentoonstelling te bezoeken. Daar zien jullie foto's van jezelf, je vrienden en familie. Hoe zouden jullie zich daar bij voelen?

[Stilstaan bij auteursrecht en portretrecht]

- Er wordt volop geëxperimenteerd in de erfgoedsector met AI. Voor archiefstukken waar weinig context over is, zou AI een oplossing kunnen bieden. Denken jullie dat AI de archivariissen van de toekomst zijn? Waarom wel/niet?

[Stilstaan bij foutmarges bij interpretaties van AI, kwesties rond privacy en de grote tol voor klimaat]

	Wie is de maker? Perspectief?	Met welke bedoeling werden de foto's genomen? Wat is de invloed van de standplaatsgebondenheid van maker/doelpubliek?	Welk informatie over het verleden kunnen we halen uit de foto's?	Tonen de foto's de werkelijkheid? Waarom wel/Niet?	Zijn de foto's verschillend met foto's vandaag? Waarom wel/niet?
Lateur	[De namen van de fotografen zijn niet gekend, maar afhankelijk van foto tot foto gaat het over een familielid/vriend met fototoestel, een amateurfotograaf of hier en daar ook een professionele fotograaf. In het geval van spontane foto's gaat het wellicht om bekenden die de foto namen. De eerder geposeerde foto's van fotografen die bezig waren met fotografie.]	[Om thuis uit te stallen, als herinnering of omdat het een hobby was. Bij familiefoto's tonen mensen zich vaak heel spontaan, maar we moeten er ook rekening mee houden dat ze zich ook net omgekeerd van hun beste kant toonden: met hun mooiste kleren aan, in het meeste aangename hoekje van hun huis... Maar niet per sé voor het oog van buitenstaanders.]	[We zien mensen, mode, interieur, natuur, plaatsen in de stad/dorp, transport, vrije tijdsbesteding.... Met andere woorden de eerder private wereld.]	[Het zijn momentopnames en zoals bij de tweede vraag aan bod kwam, moeten we rekening houden met het feit dat mensen zich misschien wel van hun beste kant toonden. Mensen waren ook niet bewust bezig met de context waar we de foto's vandaag tonen/bestuderen. Daarom moeten we opletten met conclusies trekken. Ook zien we grotendeels maar één laag van de samenleving: de gegoede mensen. De foto's zijn niet representatief op zichzelf. Er wordt heel gericht gekozen wie, wat en hoe iets op de foto komt.]	[Het grote verschil met vandaag is dat zo goed als iedereen foto's kan nemen van zo goed als alles. Op zich is er nog veel hetzelfde: we nemen foto's met vrienden en familie, als we op uitstap of op reis zijn, van wat we rond ons heen zien. De foto's van toen tonen de samenleving echter vanuit het perspectief van diegenen die een camera konden betalen.]
Kranten	[De naam van de fotograaf is meestal onbekend, maar het waren persfotografen (perspectief) die voor de krant werkten].	[De foto werd gemaakt om in de krant te verschijnen bij een nieuwsfeit. De fotograaf werkte voor de krant <i>Vooruit</i> of <i>Volksgazet</i> en het doelpubliek waren de lezers. Kranten behoorden tot een politieke zuil in dit geval de socialistische.]	[Een beetje hetzelfde als bij Lateur. Naast het nieuwsfeit krijgen we ook een tijdsbeeld te zien van die periode. Het verschil met Lateur is dat het net eerder om de publieke ruimte gaat die we te zien krijgen.]	*extra: is er een verschil tussen de werkelijke foto en de foto die uiteindelijk in de krant verscheen? [Sommige foto's zijn bijgesneden. Dit kan onschuldig zijn (om op de pagina te passen), maar soms werd dit gedaan om bv. Een dramatisch effect te creëren of te focussen op bepaalde details. Die aanpassingen vervormen voor een stuk de werkelijkheid].	[Vandaag is er meer discretie rond nieuwsfeiten (bv. Geen beelden van gewonden van rampen en veel verder af van de gebeurtenis)].